

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

14. juli 2022*

»Præjudiciel forelæggelse – kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar – forældreansvar – forordning (EF) nr. 2201/2003 – artikel 8, stk. 1, og artikel 61, litra a) – generel kompetence – princippet om, at retten bevarer sin kompetence – flytning under sagens behandling af et barns sædvanlige opholdssted fra en medlemsstat i Den Europæiske Union til et tredjeland, der er part i Haagerkonventionen af 1996«

I sag C-572/21,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Högsta domstolen (øverste domstol, Sverige) ved afgørelse af 14. september 2021, indgået til Domstolen den 16. september 2021, i sagen

CC

mod

VO,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, C. Lycourgos, og dommerne S. Rodin, J.-C. Bonichot, L.S. Rossi (refererende dommer) og O. Spineanu-Matei,

generaladvokat: M. Szpunar,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- den tyske regering ved J. Möller, U. Bartl og M. Hellmann, som befuldmægtigede,
- den franske regering ved A. Daniel og A.-L. Desjonquères, som befuldmægtigede,

* Processprog: svensk.

– Europa-Kommissionen ved P. Carlin og W. Wils, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel forelæggelse vedrører fortolkningen af artikel 8, stk. 1, og artikel 61 i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 (EUT 2003, L 338, s. 1).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem CC og VO vedrørende sidstnævntes påstand om tilkendelse af forældremyndighed over M, deres søn, i Sverige.

Retsforskrifter

Folkeretten

- 3 Konventionen om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn, der blev undertegnet i Haag den 19. oktober 1996 (herefter »Haagerkonventionen af 1996«), er blevet ratificeret eller tiltrådt af samtlige medlemsstater i Unionen. Den Russiske Føderation tiltrådte ligeledes denne konvention i 2012, og den har været i kraft dér siden den 1. juni 2013.
- 4 Fjerde betragtning i Haagerkonventionen af 1996 har følgende ordlyd:
»[...] bekræfter, at barnets bedste skal være det overordnede hensyn«.
- 5 Konventionens artikel 5, der er indeholdt i konventionens kapitel II med overskriften »Kompetence«, bestemmer:
»1. De retslige eller administrative myndigheder i den kontraherende stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted, har kompetence til at træffe foranstaltninger til beskyttelse af barnets person eller formue.
2. Hvis barnets sædvanlige opholdssted ændres til en anden kontraherende stat, tilfalder kompetencen, med forbehold af artikel 7, myndighederne i den stat, hvor barnet har fået nyt sædvanligt opholdssted.«
- 6 Artikel 52, stk. 2-4, i Haagerkonventionen af 1996 bestemmer:
»2. Denne konvention berører ikke muligheden for, at en eller flere kontraherende stater kan indgå aftaler, der, for så vidt angår børn, der har deres sædvanlige opholdssted i en af de stater, der har tiltrådt sådanne aftaler, indeholder bestemmelser om spørgsmål, der er omfattet af denne konvention.

3. Aftaler, der måtte blive indgået af en eller flere kontraherende stater om spørgsmål, der er omfattet af denne konvention, berører ikke anvendelsen af bestemmelserne i denne konvention i forholdet mellem de pågældende stater og andre kontraherende stater.

4. Stk. 1-3 finder endvidere anvendelse på ensartede lovgivninger baseret på særlig tilknytning af regional eller anden art mellem de berørte stater.«

EU-retten

7 12. og 33. betragtning til forordning nr. 2201/2003 har følgende ordlyd:

»(12) De kompetenceregler, der fastsættes i denne forordning for sager vedrørende forældreansvar, er udformet under hensyntagen til barnets bedste og bygger navnlig på kriteriet om nærhed. Dette betyder, at kompetencen først og fremmest bør tilfalde retterne i den medlemsstat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted, undtagen i visse situationer, hvor barnets opholdssted ændres, eller hvor indehaverne af forældreansvar har aftalt andet.

[...]

(33) Denne forordning anerkender de grundlæggende rettigheder og respekterer principperne i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Den søger især at sikre fuld respekt for børns grundlæggende rettigheder som omhandlet i artikel 24 i nævnte charter.«

8 Artikel 1, stk. 1 og 2, i denne forordning bestemmer:

»1. Denne forordning finder anvendelse på det civilretlige område, uanset domsmyndighedens art, for spørgsmål vedrørende:

a) skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab

b) tilkendelse, udøvelse, delegation samt hel eller delvis frakendelse af forældreansvar.

2. De i stk. 1, litra b), omhandlede spørgsmål kan navnlig vedrøre:

a) forældremyndighed og samværsret

[...]«

9 Forordningens artikel 8 med overskriften »Generel kompetence« bestemmer:

»1. Kompetencen til at træffe afgørelse om spørgsmål vedrørende forældreansvar over for et barn ligger hos retterne i den medlemsstat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted på det tidspunkt, hvor sagen anlægges.

2. Stk. 1 finder anvendelse med forbehold af artikel 9, 10 og 12.«

- 10 Artikel 60 i nævnte forordning nr. 2201/2003 med overskriften »Forholdet til visse multilaterale konventioner« bestemmer, at forordningen i forholdet mellem medlemsstaterne har forrang for en række internationale konventioner, der er udtømmende opregnet i denne bestemmelse, for så vidt som disse vedrører spørgsmål, der er omfattet af denne forordning.
- 11 Samme forordnings artikel 61 med overskriften »Forholdet til [Haagerkonventionen af 1996]« bestemmer:
- »I forhold til Haagerkonventionen af [1996] finder denne forordning anvendelse:
- a) når barnet har sit sædvanlige opholdssted på en medlemsstats område
 - b) for så vidt angår anerkendelse og fuldbyrdelse på en anden medlemsstats område af en retsafgørelse truffet af den kompetente ret i en medlemsstat, selv om det berørte barn har sit sædvanlige opholdssted i et tredjeland, som er kontraherende part i nævnte konvention.«

Twisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

- 12 CC fødte i 2011 M i Sverige. Hun har siden fødslen haft den fulde forældremyndighed over barnet. M havde indtil oktober 2019 altid været bosiddende i Sverige.
- 13 I oktober 2019 startede M på kostskole på Den Russiske Føderations område.
- 14 I december 2019 anlagde VO, M's far, sag ved en tingsrätt (byret, Sverige) med principal påstand om tilkendelse af eneforældremyndigheden over M samt om, at sidstnævntes sædvanlige opholdssted blev fastsat til hans bopæl i Sverige. CC gjorde gældende, at denne ret savnede stedlig kompetence, idet M siden oktober 2019 havde haft sædvanligt opholdssted i Rusland.
- 15 Tingsrätten (byret) forkastede CC's indsigelse om manglende stedlig kompetence med den begrundelse, at M på tidspunktet for sagens anlæg ikke havde flyttet sit sædvanlige opholdssted til Rusland. Tingsrätten (byret) tilkendte VO foreløbig eneforældremyndighed over M.
- 16 Hovrätten över Skåne och Blekinge (appeldomstolen for Skåne og Blekinge, Sverige) stadfæstede den af tingsrätten (byret) truffede afgørelse, hvorefter de svenske retter har kompetence i henhold til artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003. Appeldomstolen annullerede imidlertid byrettens afgørelse om midlertidig tilkendelse af eneforældremyndigheden over M til VO.
- 17 CC har anlagt sag ved den forelæggende ret, Högsta domstolen (øverste domstol, Sverige), med påstand om, at denne retsinstans admitterer appellen til prøvelse af afgørelsen truffet af Hovrätten över Skåne och Blekinge (appeldomstolen for Skåne og Blekinge) og forelægger Domstolen en anmodning om præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 61 i forordning nr. 2201/2003. CC har for den forelæggende ret præciseret, at hun desuden har anlagt sag vedrørende forældremyndigheden over M ved en russisk ret, som ved afgørelse af 20. november 2020 erklærede sig kompetent med hensyn til ethvert spørgsmål vedrørende forældremyndigheden over M.
- 18 Ifølge den forelæggende ret opstår dels spørgsmålet om, hvorvidt princippet om, at retten bevarer sin kompetence (perpetuatio fori), således som det følger af artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003, finder anvendelse i tilfælde af, at barnet skifter sædvanligt opholdssted til et

tredjeland, som er part i Haagerkonventionen af 1996, dels – henset til reglen i artikel 61, litra a), i forordning nr. 2201/2003 om forordningens anvendelse forud for konventionen – spørgsmålet om tidspunktet for vurderingen af barnets sædvanlige opholdssted, samt om en sådan artikels anvendelsesområde er begrænset til relationerne mellem medlemsstaterne, eller om den har et bredere anvendelsesområde. Den forelæggende ret har tilføjet, at selv om visse retter i andre medlemsstater har fundet, at artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003 ikke finder anvendelse i sådanne situationer, deler spørgsmålet stadig vandene i den juridiske litteratur.

- 19 På denne baggrund har Högsta domstolen (øverste domstol) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Bevarer en ret i en medlemsstat sin kompetence i henhold til [...] artikel 8, stk. 1, [i forordning nr. 2201/2003,] hvis det af sagen berørte barn under retssagen ændrer sædvanligt opholdssted fra en medlemsstat til et tredjeland, som har tilsluttet sig Haagerkonventionen af 1996 (jf. forordningens artikel 61)?«

Retsforhandlingerne for Domstolen

- 20 Den forelæggende ret har anmodet om, at nærværende sag undergives den fremskyndede procedure i henhold til artikel 105 i Domstolens procesreglement. Til støtte for sin anmodning har den forelæggende ret præciseret, at hovedsagen vedrører et kompetencespørgsmål, som det er vigtigt at få afgjort hurtigst muligt.
- 21 Procesreglementets artikel 105, stk. 1, fastsætter, at Domstolens præsident efter anmodning fra den forelæggende ret eller i undtagelsestilfælde af egen drift, efter at have hørt den refererende dommer og generaladvokaten, kan beslutte at undergive en sag en fremskyndet procedure, når sagens karakter kræver, at den behandles hurtigt.
- 22 Den 7. oktober 2021 besluttede Domstolens præsident efter forslag fra den refererende dommer og efter at have hørt generaladvokaten, at denne anmodning ikke skulle tages til følge, navnlig henset til den omstændighed, at den forelæggende ret ikke havde fremlagt nogen specifikke oplysninger vedrørende sagens omstændigheder, som kunne godtgøre, at sagens karakter krævede en hurtig behandling. Som det fremgår af Domstolens praksis, er den omstændighed, at den forelæggende ret er forpligtet til at sikre den hurtigst mulige løsning af hovedsagen, således ikke i sig selv tilstrækkelig til at begrunde anvendelsen af den fremskyndede procedure i henhold til procesreglementets artikel 105, stk. 1 (dom af 6.10.2021, TOTO og Vianini Lavori, C-581/20, EU:C:2021:808, præmis 29 og den deri nævnte retspraksis).
- 23 Domstolens præsident har imidlertid besluttet, at den foreliggende sag skal behandles forud for andre i henhold til procesreglementets artikel 53, stk. 3.

Om det præjudicielle spørgsmål

Indledende bemærkninger

- 24 Indledningsvis skal det bemærkes dels, at det forelagte spørgsmål er baseret på den konstatering, at M, der navnlig er genstand for sagen om forældremyndighed ved de svenske retter, faktisk under sagen har ændret sit sædvanlige opholdssted til et tredjelands område, nemlig Den Russiske

Føderation, som er part i Haagerkonventionen af 1996. I det omfang barnets sædvanlige opholdssted – der i overensstemmelse med Domstolens praksis svarer til det sted, som er det faktiske midtpunkt for barnets livsinteresser (jf. i denne retning dom af 28.6.2018, HR, C-512/17, EU:C:2018:513, præmis 42) – skal fastlægges gennem en helhedsanalyse af den enkelte sags specifikke omstændigheder (jf. i denne retning, dom af 28.6.2018, HR, C-512/17, EU:C:2018:513, præmis 42 og 54), tilkommer det ikke Domstolen, men de nationale retter at efterprøve, om dette sædvanlige opholdssted faktisk er blevet flyttet uden for den pågældende medlemsstats område. I denne henseende bemærkes, at foruden barnets fysiske tilstedeværelse på en medlemsstats område skal der lægges vægt på andre faktorer, som kan påvise, at denne tilstedeværelse på ingen måde er af midlertidig eller tilfældig karakter, og at tilstedeværelsen afspejler en vis familiemæssig og social tilknytning (jf. i denne retning dom af 28.6.2018, HR, C-512/17, EU:C:2018:513, præmis 41 og den deri nævnte retspraksis).

- 25 For det andet fremgår det ikke af de sagsakter, som Domstolen råder over, at M, der siden sin fødsel har været under CC's eneforældremyndighed, ulovligt er blevet flyttet til Den Russiske Føderations område.

Realiteten

- 26 Med sit spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003, sammenholdt med denne forordnings artikel 61, litra a), skal fortolkes således, at en ret i en medlemsstat, for hvilken en tvist om forældreansvar er indbragt, bevarer sin kompetence til at træffe afgørelse i denne tvist i henhold til denne artikel 8, stk. 1, når det pågældende barns sædvanlige opholdssted under sagen lovligt flyttes til et tredjeland, der er part i Haagerkonventionen af 1996.
- 27 Det følger af artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003, at kompetencen til at træffe afgørelse om spørgsmål vedrørende forældreansvar i første omgang ligger hos retterne i den medlemsstat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted på det tidspunkt, hvor sagen anlægges. På grund af deres geografiske nærhed har disse retter ofte lettest ved at bedømme, hvad der er bedst for barnet (dom af 23.12.2009, Detiček, C-403/09 PPU, EU:C:2009:810, præmis 36).
- 28 Under henvisning til det tidspunkt, hvor sagen anlægges ved en ret i medlemsstaten, er artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003 et udtryk for princippet om, at retten bevarer sin kompetence, således at denne ret ikke mister sin kompetence, selv om en ændring af det pågældende barns sædvanlige opholdssted sker under sagens behandling.
- 29 Som Domstolen fastslog i dom af 17. oktober 2018, UD (C-393/18 PPU, EU:C:2018:835, præmis 33-41), følger det i øvrigt hverken af ordlyden eller opbygningen af artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003, at anvendelsesområdet for denne bestemmelse skal anses for udelukkende at finde anvendelse på tvister, der vedrører forholdet mellem retter i medlemsstaterne. Tværtimod kan den generelle kompetenceregulering i forordningens artikel 8, stk. 1, finde anvendelse på tvister, der vedrører forholdet mellem retterne i en medlemsstat og retterne i et tredjeland.
- 30 Det følger heraf, at for så vidt som det omhandlede barn på det tidspunkt, hvor sagen anlægges ved retten i medlemsstaten, har sit sædvanlige opholdssted på nævnte medlemsstats område, har denne ret i princippet kompetence i sager vedrørende forældreansvar, herunder når tvisten vedrører forhold til et tredjeland.

- 31 Det skal imidlertid, således som den forelæggende ret har anmodet om, efterprøves, om reglen i artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003 finder anvendelse, når det tredjeland, hvortil den lovlige ændring af barnets sædvanlige opholdssted sker under sagens behandling, henset til de kriterier, der er anført i denne doms præmis 24, er part i Haagerkonventionen af 1996.
- 32 I denne henseende bemærkes, at artikel 61, litra a), i forordning nr. 2201/2003 bestemmer, at i forholdet til Haagerkonventionen af 1996 finder forordning nr. 2201/2003 anvendelse, »når barnet har sit sædvanlige opholdssted på en medlemsstats område«.
- 33 Det følger af ordlyden af denne bestemmelse, at den finder anvendelse på forholdet mellem de medlemsstater, som alle har ratificeret Haagerkonventionen af 1996 eller tiltrådt denne, og de tredjelande, der ligeledes er parter i denne konvention, således at den generelle kompetenceregulering i artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003 ophører med at finde anvendelse, når et barns sædvanlige opholdssted under sagens behandling er blevet ændret fra en medlemsstats område til en tredjestats område, som er part i nævnte konvention.
- 34 Denne fortolkning støttes af sammenhængen i artikel 61, litra a), i forordning nr. 2201/2003. Det bemærkes for det første, at denne bestemmelse til forskel fra forordningens artikel 60 ikke angiver, at dens anvendelsesområde er begrænset til forholdet mellem medlemsstaterne.
- 35 For det andet bemærkes, at selv om nævnte forordnings artikel 8, stk. 1, i det væsentlige præciserer, at kompetencen i sager vedrørende forældreansvar tilkommer retten i den medlemsstat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted, »på det tidspunkt, hvor sagen anlægges«, indeholder samme forordnings artikel 61, litra a), ikke samme præcisering.
- 36 Det følger heraf, i modsætning til, hvad EU-lovgiver har fastsat for så vidt angår den førstnævnte bestemmelse, og således som den tyske og den franske regering har fremhævet i deres skriftlige indlæg, at ordlyden af artikel 61, litra a), gør det muligt at antage, at barnets sædvanlige opholdssted som omhandlet i sidstnævnte bestemmelse er det sted, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted på det tidspunkt, hvor den kompetente ret træffer afgørelse, således at hvis dette opholdssted på dette tidspunkt ikke længere er beliggende på en medlemsstats område, men på en tredjestats område, der er part i Haagerkonventionen af 1996, skal artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003 unnlades anvendt til fordel for bestemmelserne i konventionen.
- 37 Denne fortolkning understøttes af ordlyden af artikel 61, litra b), i forordning nr. 2201/2003, som bestemmer, at denne forordning finder anvendelse »for så vidt angår anerkendelse og fuldbyrdelse på en anden medlemsstats område af en retsafgørelse truffet af den kompetente ret i en medlemsstat, selv om det berørte barn har sit sædvanlige opholdssted i et [tredjeland], som er kontraherende part i [Haagerkonventionen af 1996]«.
- 38 Det følger således af nævnte forordnings artikel 61, litra a), sammenholdt med litra b), at forordningens artikel 8, stk. 1, ophører med at finde anvendelse, hvis barnets sædvanlige opholdssted er blevet ændret til et tredjeland, der er part i Haagerkonventionen af 1996, inden den kompetente ret i en medlemsstat, for hvilken sagen om forældreansvar er blevet indbragt, har truffet afgørelse. I det tilfælde, hvor ændringen af barnets sædvanlige opholdssted sker, efter at denne ret har truffet afgørelse, er denne ændring derimod i henhold til forordningens artikel 61, litra b), ikke til hinder for, at forordningens bestemmelser finder anvendelse på anerkendelse og fuldbyrdelse af en sådan retsafgørelse på en anden medlemsstats område.

- 39 Begrænsningen i artikel 61, litra a), i forordning nr. 2201/2003 af anvendelsen af denne forordnings artikel 8, stk. 1, fra det tidspunkt, hvor barnet ikke længere har sit sædvanlige opholdssted på en medlemsstats område, men på en tredjestats område, der er part i Haagerkonventionen af 1996, er ligeledes i overensstemmelse med EU-lovgivers hensigt om ikke at gøre indgreb i denne konventions bestemmelser.
- 40 I denne henseende skal det fremhæves, at det følger af artikel 5, stk. 2, i Haagerkonventionen af 1996, at i tilfælde af, at barnets sædvanlige opholdssted ændres til en anden kontraherende stat, ligger kompetencen hos myndighederne i den stat, hvor det nye sædvanlige opholdssted er beliggende.
- 41 Desuden er artikel 52, stk. 3, i Haagerkonventionen af 1996 udtrykkeligt til hinder for, at en anden konvention, der er indgået mellem flere kontraherende stater for så vidt angår spørgsmål, der er omfattet af denne konvention, påvirker anvendelsen af bestemmelserne i Haagerkonventionen af 1996, i forholdet mellem disse stater og de øvrige kontraherende stater. Som det bekræftes i punkt 170-173 i den forklarende rapport til denne konvention, udarbejdet af P. Lagarde, udspringer artikel 52, stk. 3, heri netop af et kompromis mellem standpunktet for EU-medlemsstaterne, der ligeledes alle er parter i den nævnte konvention, som ønskede at kunne indgå særskilte aftaler på området, såsom den såkaldte »Bruxelles II-konvention«, som erstattede forordning nr. 2201/2003, og standpunktet for de øvrige stater, der var parter i Haagerkonventionen af 1996, som frygtede, at sådanne aftaler kunne tjene som argument for, at stater, der havde indgået dem, kunne frigøre sig fra deres forpligtelser over for de øvrige stater, der var parter i denne konvention, og dermed svække konventionen.
- 42 Som den franske regering og Kommissionen med rette har gjort gældende i deres skriftlige indlæg, ville – hvis en ret i en medlemsstat i medfør af reglen om, at retten i en medlemsstat bevarer sin kompetence i henhold til artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003, selv om barnets sædvanlige opholdssted under sagen lovligt er blev ændret til et tredjeland, der er part i Haagerkonventionen af 1996 – en sådan kompetenceforlængelse være i strid med både denne konventions artikel 5, stk. 2, og artikel 52, stk. 3. En sådan fortolkning af artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003, som således ser bort fra anvendelsesområdet for denne forordnings artikel 61, litra a), ville foranledige medlemsstaterne til at handle i strid med deres internationale forpligtelser (jf. i denne retning dom af 24.3.2021, MCP, C-603/20 PPU, EU:C:2021:231, præmis 56).
- 43 Endelig skal det præciseres, at en udelukkelse af anvendelsen af artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003 til fordel for bestemmelserne i Haagerkonventionen af 1996 ikke i sig selv medfører, at barnets bedste bringes i fare, idet retterne i de stater, der er parter i konventionen, i henhold til fjerde betragtning til denne konvention skal sikre, at barnets tarv kommer i første række.
- 44 På baggrund af ovenstående betragtninger skal artikel 8, stk. 1, i forordning nr. 2201/2003, sammenholdt med denne forordnings artikel 61, litra a), fortolkes således, at en ret i en medlemsstat, for hvilken en tvist om forældreansvar er indbragt, ikke bevarer kompetencen til at træffe afgørelse i tvisten i henhold til denne artikel 8, stk. 1, når det omhandlede barns sædvanlige opholdssted under sagen lovligt er blevet flyttet til et tredjelands område, der er part i Haagerkonventionen af 1996.

Sagsomkostninger

- 45 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

Artikel 8, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 2201/2003 af 27. november 2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000, sammenholdt med denne forordnings artikel 61, litra a), skal fortolkes således, at en ret i en medlemsstat, for hvilken en tvist om forældreansvar er indbragt, ikke bevarer kompetencen til at træffe afgørelse i tvisten i henhold til denne artikel 8, stk. 1, når det omhandlede barns sædvanlige opholdssted under sagen lovligt er blevet flyttet til et tredjelands område, der er part i konventionen om kompetence, lovvalg, anerkendelse, fuldbyrdelse og samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af børn, undertegnet den 19. oktober 1996 i Haag.

Underskrifter